

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

No endorsement of AgEcon Search or its fundraising activities by the author(s) of the following work or their employer(s) is intended or implied.

erhöht
betrieb-
nur die
soll der
ung der

attening
t of the
problems
rts, the
— also
n of the
weight.
hat this
ntly an
promote

TERMELÉSI RENDSZEREK BARANYA MEGYE NÖVÉNYTERMELÉSÉBEN

TARCSAY, IMRE — BERTA, JÁNOS

Növénytermelésünk fejlődése az utóbbi években lényegesen meggyorsult. A gazdaságok területének növekedésével, a vetésszerkezet egyszerűsödésével, a korszerű *nagy teljesítményű géprendszerek*, a fejlettebb agro-technikai módszerek fokozatos elterjedésével, a szakvezetés megerősödésével egyre jobban megteremtődnek az iparszerű növénytermelés üzemi feltételei.

Baranya megye állami gazdaságai, termelőszövetkezetei mindig az elsők között törekedtek az új módszerek megismerésére és alkalmazására. Ezért a korszerű termelési rendszerek és az ezekkel kapcsolatos gazdasági együttműködések is gyökeret vertek, terebélyesedni kezdtek a megyében.

A nagy hozamú fajták, a legkorszerűbb termelőeszközök, a magas színvonalú munka- és üzemszervezés lehetővé teszik a termelésnek az eddigénél gyorsabb ütemű és hatékonyabb növelését. Mezőgazdasági nagyüzemeink fejlesztését ma már nem az ötletszerű gépesítés, hanem az iparszerű termelés átgondolt, konstruktív kiterjesztése jellemzi.

1973-ban a megye kereken 100 nagygazdaságából 68 tagja volt valamelyik termelési rendszernek, illetve gazdasági együttműködésnek. Nem cél, hogy valamennyi gazdaság kizárólag valamely termelési rendszeren belül törekedjék a magas hozamok elérésére. Éppen ezért helyesnek tartjuk a MÉM-nek azt az álláspontját, hogy a rendszergazdákhoz nem kapcsolódó állami gazdaságok és termelőszövetkezetek ne szenvedjenek hátrányt a műszaki-technikai ellátásban.

Megyénkben is a kukoricatermelési rendszerek a legelterjedtebbek. 1973-ban 39 gazdaság 33 000 ha-ral vett részt a kukoricatermelési rendszerekben.

A Corn Production Systemnek (CPS, Bábolna) 10, a Bajai Kukorica Természeti Rendszernek (BKR) 10, a Kukorica Szocialista Együttműködésnek (KSZE, Szolnok) 18 gazdaság a tagja. A Kukorica- és Iparinövény Termelési Együttműködéshez (KITE, Nádudvar) való csatlakozás a megyében most kezdődött, meglehetősen nagy az érdeklődés iránta.

A kukoricatermelési rendszerekben a tag-gazdaságok részvétele a következő feltételek szerint alakult:

A CPS keretén belül a gépek 5 év múlva kerülnek a gazdaság tulajdonába, míg a többi kukoricatermelési rendszerben a gépek a gazdaságok saját tulajdonát képezik. A CPS-ben a gazdaságok — a gépek bérleti díja fejében — 530 kg/ha kukoricát és ezen kívül a bázisév termését meghaladó termés 20%-át kötelesek átadni a vállalkozásnak. E rendszerben 790 ha területű alapegységet művelnek meg egy gépsorral, amelynek beruházási költsége kb. 5,3 millió forint.

A BKR a gazdaságoktól a bázis feletti termés 15%-át kéri a szaktanácsadás és egyéb szolgáltatások ellenértékeképpen. 400 ha az alapegység, melynek gépsora 2,5 millió Ft-ba kerül. Ez a kooperáció szocialista országokban gyártott gépekre alapozott. Ha az idei esztendőben tőkés relációból is vásárolnak gépeket, ez esetben a beruházási költségek a kétszeresére emelkedhetnek.

A KSZE tagjai 150 Ft/ha készpénzt fizetnek a gesztor gazdaságnak és az átlagon felüli termés 4—5%-át adják át. 500 ha az alapegység, amelyhez a gépek értéke 5 millió Ft.

A KITE díjtétele hektáronként 150 Ft. 600 ha-t lehet megművelni egy gépsorral, melynek értéke 4,2 millió Ft.

A mezőgazdasági eredményeket figyelemmel kísérő más szakmabeliek számára soknak tűnhet a kukoricával foglalkozó négy termelési társulás, s felvetődik az is, hogy a négy rendszergazda egyike-másika megyénktől messze esik.

A technika mai állása szerint rádióirányítással, helyi szervizállomásokkal, repülőgépek igénybevételével, a garanciális javítások kifogástalan elvégzésével, a közösen megállapított, üzemenként adaptált technológia betartásával a távolságok leküzdhetők.

Véleményünk szerint a jövőben a mezőgazdasági repülőgépeket és helikoptereket is foglalkoztatni kell a rendszerekben, és foglalkozni kell azzal a gondolattal, hogy egyes rendszerek és a kialakuló agrokémiai központok (társulások) együttműködjenek. Például a Szentegáti Állami Gazdaság, a Duna és Karasica menti Termelészövetkezetek Területi Szövetsége (Mohács) és a drávafoki Új Esztendő Termelészövetkezet 113 000 ha-on alakítottak agrokémiai társulást. 114 millió Ft értékű beruházási programjuk 97 000 tonna műtrágya és 1190 tonna növényvédő szer tárolását teszi lehetővé. A műtrágya és a növényvédő szer kijuttatását már az elmúlt évben 3 repülőgép végezte.

1973 elején 15 termelészövetkezet (15 800 ha-on) létesített egyszerű gazdasági együttműködést növényvédelemre. Náluk a repülőgépek éves teljesítménye 34 600 ha volt. Az egyes munkaműveletek önköltsége így alakult: a permetezés 49, a porozás 34 és a műtrágyaszórás 86 Ft-ba került hektáronként. 100 hektárra 0,90 légióra-felhasználás jutott.

A lakosság burgonyaellátásának megjavítása céljából alakult 2 burgonyatermelési társulásnak a MÉM a speciális gépekre 70, a burgonyatárolókra 50%-os állami támogatást biztosított. A Mohácsi Intenzív Burgonyatermesztési Társulás 3 termelészövetkezetben 700 ha-ral, a Solanum Burgonyatermesztési Rendszer keretében, a Dráva melléki tájon, a Bogádmindszenti Állami Gazdaság az ez években belépő 2 termelészövetkezettel összesen 600 ha területen termel burgonyát.

Örvendetes, hogy a burgonyatermesztési rendszerekben a teljes területet öntözni kívánják.

A Kaposvári Cukorgyár 10 termelészövetkezettel társult a cukorrépa-termelés teljes gépesítésére és a korszerű marhahizlálásra. A Vetőmagtermelő Vállalat tagja a burgonyatermelő társulásnak, és ezenkívül vetőmagborsó termelésére kezdeményezett együttműködést 18 termelészövetkezetben, 2600 hektár területtel. Jó lenne, ha más nagyvállalatok is hasonló érdeklődést tanúsítanának a termelési rendszerek és azok társulásai iránt.

Folyik a Bólyi Állami Gazdaság által kezdeményezett program szervezése, amely 2500 ha területen szójavetőmag előállítását tűzte ki célul.

A szegedi Gabonatermesztési Kutató Intézettel közreműködve a szajki Babarci Béke Termelészövetkezet foglalkozik a búzatermelés rendszerével. A termelészövetkezet hektáronként elért 60 q/ha-os búzatermelési eredménye feltétlenül biztató kezdet.

A Diósvizsló—Siklós—Villány—Belvárdgyula—Babarc közötti hegyvonulaton végighúzódnó mintegy 1600 ha szőlőkultúra felkínálta a lehetőséget, hogy a Villányi Állami Gazdaság gesztorságával szőlőtermelési együttműködés jöjjön létre. Az érdekelt gazdaságok vezetői megállapodtak, a kooperáció létrejött. Az állami gazdaság már meglevő feldolgozó és palackozó kapacitása így teljes kihasználásra kerülhet.

Egy-két éves üzemelési tapasztalatból is megállapítható, hogy a kombájnokon dolgozó „technikusok”, a traktorokat vezető „műszerészek” és az újért lelkesedő agrárszakemberek összefogásával, az új technika és a biológia eredményeinek alkalmazásával, szervezett együttműködések keretein belül, a korszerű rendszerek a termelési eredményeket igen magas fokra emelhetik.

Az 1974. januárban tartott gödöllői tanácskozás összegezte az iparszerű növénytermelési rendszerek eredményeit és megállapította, hogy „Nemcsak siker és ragyogás, hanem buktatók és árnyoldalak is kísérik a formálódó újat”. Reméljük, hogy az új termelési rendszerek megoldják a nehézségeket.

Авторы на основе данных производственных кооперативов и госхозов комитета Баранья исследуют, как быстро распространяются производственные системы по растениеводству в этом районе. Они описывают опыты хозяйств, участвующих в производственных системах выращивания кукурузы, а также применяемые в комитате производственные системы по выращиванию картофеля, сахарной свеклы, гороха для семян, сои и пшеницы.

Anhand der Daten der Produktionsgenossenschaften und Staatsgüter im Komitat Baranya wurde von den Verfassern die Geschwindigkeit mit der sich die Produktionssysteme im Pflanzenbau des Komitates verbreiten, untersucht. In der Behandlung wurden weiterhin die Erfahrungen der landwirtschaftlichen Betrieben die sich dem ländlichen Maisproduktionssystem angeschlossen haben, bekanntgegeben und über den Initiativen berichtet die zwecks Einführung der Kartoffel-, Zuckerrüben-, Saaterbsen-, Sojabohnen- und Weizenproduktionssystemen ergriffen worden sind.

Based upon data collected in the state- and co-operative farms of the County Baranya, the authors survey how rapidly diverse crop-growing systems spread and come into prominence in this region. Experience gained in the farms affiliated with the national corn production system is outlined and also potato, sugar beet, seed-peas, soy-seed and wheat production systems initiated in the County are described.

Dr. Czákó József: Gazdasági állatok viselkedése

A szerző az állattenyésztés szempontjából legjelentősebb fajok viselkedérepertoárját ismerteti, az egyes viselkedési módok intenzitásának alakulását a környezeti feltételek változása esetén. Lehetőséget nyújt arra, hogy az állatok viselkedésének megfigyelése alapján következtessünk az egyed pillanatnyi szükségleteire, az adott környezet kielégítő voltára, valamint arra, hogy milyen változtatásokat kell végrehajtani a hozamok növelése érdekében. (Mezőgazdasági Kiadó)

Fülöp Gábor: Gazdaságunk nyersanyagellátása, struktúrája és a KGST

A mű témája a magyar gazdaság és a szocialista országok gazdasági együttműködésének egyik legalapvetőbb kérdése: a KGST-országok nyersanyag-együttműködése és ennek kapcsolata népgazdaságunk nyersanyagellátásával és szerkezetével.

A szerző elemezve Magyarország gazdasági adottságait, s ezen belül nyers-

anyaghelyzetét, rámutat, hogy a nyersanyag-együttműködés Magyarország számára különösen azért fontos, mert népgazdaságunk vezető ágazata — az ipar — jelentős mértékben import nyersanyagokra, azok feldolgozására és exportjára épül. Áttekinti a KGST-országok szerepét a világ ipari anyagforgalmában, majd elemzi Magyarország ipari és összes anyagforgalmának alakulását. Bemutatja a nyersanyag-probléma megoldása és az egyes népgazdasági ágak fejlesztése közötti összefüggéseket.

A könyv igyekszik nyersanyagproblémáink megoldását nem csupán a Magyar Népköztársaság lehetőségeiből és szükségleteiből kiindulva, hanem partnereink, a KGST-országok szempontjából is megközelíteni. E problémák megoldására megalapozott alternatívákat állít fel, s többségüket a hatékonyság szempontjából is értékeli.

E könyv nem könnyű, de rendkívül hasznos olvasmány, mivel — nagy anyag- és adatbázisra épülve, a tények oldaláról közelítve a gazdasági folyamatokat — olyan elméleti és főleg gyakorlati ismereteket nyújt, amelyek elsősorban a gazdaságirányítás területén dolgozók munkáját segíthetik, ugyanakkor az említett kérdésekkel foglalkozó minden közgazdász számára hasznosak. (Kossuth Könyvkiadó)